

KIMMO HAIMI

Tervetuloa Kumu-maailmaan! Sadat muusikot Suomessa ja ulkomailla soittavat Pekka Helasen tekemillä rummuilla.

Rumpusettiin kuuluvat lattiatomi (1), basso (2), pikkutomi (3), virveli (4) ja hi-hat (5). Tästä setistä puuttuvat metalliset symbaalit eli lautaset, jotka usein täydentävät rumpuryhmää.

SANASTOA

Tomeista virveliin

Rumpusetti. Useiden lyömäsoitinten ryhmä.
Rumpusetin syntysijat ovat Yhdysvaltojen etelävaltioissa, joissa kehittyi afroamerikkalainen musiikki: orjiksi tuotujen mustien musiikki kohtasi monet eurooppalaiset vaikutteet – esimerkiksi sotilassoittokuntien musiikin ja soittimet.
Basso. Iso rumpu, jota soitetaan polkimella. Muita rumpuja ja symbaaleja lyödään kapuloilla tai vispilöillä.
Tom-tom-rumpu tai tomi. Tomeja on useita kokoja. Iso tomi eli lattiatomi seisoo omilla jaloillaan. Pikkutomi voi olla kiinnitetty bassorumpuun.
Virveli. Pikkurumpu, joka synnyttää rämisevän äänen.
Hi-hat tai haitsu. Muodostuu kahdesta päällekkäisestä symbaalista. Hi-hatissa on myös poljin.

Kumu-Pekka taivuttaa koivun rummuiksi

Pekka Helanen rakentaa pajassaan rumpuja, joita muusikot himoitsevat ulkomaita myöten. Kumuissa kumisee kotimainen koivu.

HÄMEENLINNA (MT)
Pekka Helanen, 52, on sekä muusikko että soitinrakentaja. Soittaminen ja nimenomaan rummut kiehtoivat häntä jo koulupoikana. Soitin vain puuttui. Siispä rakentamaan!
”Ensimmäiset rumpuni tein kansakoulun kolmannella tai neljännellä luokalla, puukäsityötunneilla omina homminä”, hän kertoo uransa alkuvaiheista.
”Naulasin tavallisesta laudasta neliskanttiset laatikot, joissa ei ollut pohjia. Laatikoihin kiinnitin nastoilla sopivan kovat pähkinäpalat kalvoiksi.”

Leipälaji löytyi pitkää tietä kulkien
Kansakoulussa rakennetut rummut ovat saaneet komean joukon seuraajia. Musikon työn rinnalla Helanen alkoi rakentaa soittimia 80-luvulla.
”Silloin tein viisikielisiä kanteleita, kitaroita ja bassoja. Rummut tulivat valikoimaan myöhemmin. Nyt muut ovat karsiutuneet, jäljellä ovat rummut.”
Soitinten rakentajana Helanen on pitkän tien kulkija. Taito on karttunut itse tehden ja tutkien.
”Aloittaessani ei alan oppilaitoksia edes ollut Suomessa.”
Pitkä polku on kannattanut taivaltaa, ja keskittyminen omimpaan on ollut oikea valinta: Kumut ovat laatusoitimen maineessa.
”Olen hyvässä asemassa. Monet huippurumppalit ovat valinneet Kumut.”

Kumut matkustavat Chicagoon
Helanen laskee tehneensä noin 500 rumpusettiä. Lisäksi hän on rakentanut lyömäsoittimia erikoistilauksesta sinfoniaorkestereille, sotilassoittokunnille ja musiikkioppilaitoksille.
Kumujen maine on kiirinyt ulkomaillekin. Helanen on esitellyt rumpujaan musiikkimessuilla sekä Frankfurtissa että Lontoossa. Ensi keväänä on vuorossa Pohjois-Amerikka.
”Pystytän Kumu-osaston Chicago Drum Show’hun, joka on alan tärkein

Tämän virvelirummun värisävy on mahogany. Rummun kyljessä näkyvä virityspesä eli lugi on Pekka Helasen uutta tuotekehitystä. ”Suunnittelin tätä f-lugia aika pitkään, olen tyytyväinen lopputulokseen.”

Pekka Helanen arvioi rakentaneensa runsaat 500 rumpusettiä.

kansainvälinen tapahtuma. Se on tarkoitettu nimenomaan pienille, räätäläityjä rumpuja rakentaville pajoille.”
Messut ovat tärkeä markkinointikanaava, mutta tehokkaimmin viidakkorumpu jytisee netissä.
”Netti on pienentänyt maailmaa ja tehnyt yhteydenotot vaivattomiksi. Viestejä voi tulla mistä tahansa.”

Työhuoneen ovi pysyy kiinni
Helanen rakentaa rumpuja Hämeenlinnassa suuressa talossa, johon Kumpapajan lisäksi mahtuu asunto ja toisen soitinrakentajan, kielisoittimiin erikoistuneen **Teemu Järvisen** työtila.
Helanen kertoo työstään huoneessa, joka on rumpujen täyttämä. Virvelit ovat pääosassa seinän korkuissa hyllyssä. Niitä on kymmeniä. Virveliden lisäksi hyllyt notkuvat marssirummuista, tomeista ja rumpujen aihioista.
Lattialla komeilee useita ryhmiä. On basson, virvelin, tomien ja haitsun perussetti. On mahtisetti, jossa tomien puoliympyrä kaartuu uljaana bassorumpujen yläpuolella.
Työtiloihin Helanen ei vieraita päästä – ei varsinkaan valokuvaajaa.
Hän varjelee menetelmäänsä ja myös työvälineitään, joista monet ovat omaa tuotantoa tai oman suunnittelun tulosta.
”Rakennan kaikki rumpujen puuosat itse: varsinaiset rummut ja niiden puuvanteet.”

Koivua, kotimaista koivua
Kumujen raaka-aine ei ole salaisuus.
”Rakennan suomalaisesta koivusta. Se on ylivoimaisen hyvä puulaji rumpujen teossa.”
Koivu on soitinrakentajien arvostama kautta maailman.

Kumujen puuosat ovat koivuviilua ja -vaneria. Kaksimillimetrinen koivuvaneri taipuu hyvin. Kumuissa suosituin on original-runko, jonka seinämän vahvuus on 3,8 millimetriä.

”Ja nimenomaan suomalainen koivu. Suomalaisuus mainitaan aina erikseen. Pohjoisamerikkalainen vaahterakin on hyvä, mutta minä käytän koivua.”
Helanen ostaa tarvitsemansa vanerin Koskisen Oy:ltä. Kaupan hyllystä ei sopivaa tavaraa löydy, siksi mittailaus suoraan tehtaalta on välttämätön.
”Käytän kahden tai kolmen millimetrin koivuvaneria, joka tulee tehtaalta puolitoista metriä leveänä ja 2,5 metriä pitkänä. Isoista levyistä saahan tarvitsemäni koot.”

Käsityön monet vaiheet
Sahausta seuraa hiominen, jonka jälkeen vaneri taivutellaan rumpumuotteihin. Niitä on kuusituumaisista 28-tuumaisiin. Muoteissa vanerilevyt myös liimaataan toisiinsa.
Liimausten kuivuttua rumpu otetaan muotista. Alkaa pintakäsittely, joka on työläs vaihe.
Rumpujen sisäpuoli saa suojaavan käsittelyn.
Ulkopinta värjätään asiakkaan toiveiden mukaisesti. Sitten on vuorossa öljyvahaus tai lakkaus.
”Esimerkiksi lakattuihin GlossTone-rumpuihin tulee aina kymmenen lakkakerrrosta useamman päivän aikana. Lakkausten välillä pintaa hiotaan ja käsitellään lämpökaapissa.”

Rumputehdasta ei tule
Pekka Helanen ei haaveile rumputehtaasta, hän haluaa pitää Kumujen rakentamisen käsityönä.
”On mukava, kun asiakkaat ottavat itse yhteyttä ja kertovat toiveensa. Tiedän, kenelle soitinmen rakennan. Oma tekeminen, käsityöläisyys, on minulle tärkeää.”
Vaikka Chicagoon keväällä matkustaakin, Helanen ei suunnittele Amerikan-valloitusta.
”Jalat maassa sinne menen. Hyvä jos tilauksia tulee, mutta yrityksen toimintatapa ei muuttua. Kumut työllistävät vaimoni ja minut, **Kuura**-poikani pystyy tarvittaessa auttamaan, samoin Järvisen Teemu omilta töiltä ehtiessään. Näin jatketaan.”

Chirpy chirpy cheep cheep
Palataan vielä koulun käsityöluokassa syntyneisiin, pähkikalvoisiin lautalaatikkorumpuihin: millaiset ne olivat?
”Rumpuja oli muistaakseni kolme erikokoista, kapulat veistin koivusta.”
”Tämän setin kasasin kotona komeeroon ja ensimmäinen sykähdyttävä rumpukomppi, jonka opin oli Chirpy chirpy cheep cheep -laulun komea rumpuraita. Mikään ei ole kuulostanut sen jälkeen niin hienolta.”

Koivu syttyy herkästi – myös soimaan

Pekka Helanen rakentaa Kumujen puuosat kotimaisesta koivusta, tarkemmin sanottuna eteläsavolaisesta koivusta.
”Koskisen Oy:n koivutuoteteollisuus toimittaa tarvitsemani vanerit.”
Hirvensalmella toimiva yritys saa koivunsa Etelä-Savon pitäjistä, sadan kilometrin säteeltä tehtaasta.
Mutta miksi juuri koivu?
”Koivu reagoi rumpalin lyönteihin hienosti, se syttyy soimaan herkästi. Kun koivusta tehty runko on riittävän ohut, niin tuloksena on lämmin, tumma soundi”, Helanen erittelee.
Hän mietti koivun soinnin juuria.
”Kaiketi ne kasvuolosuhteista tulevat, pohjoisuudestakin. Puu on kasvanut riittävän hitaasti, siitä on tullut sitkeä ja luja. Kovuutta ja pehmeyttä on sopivassa suhteessa.”
Koivun hyvin ominaisuuksiin kuuluu myös kaunis, vaalea pinta. Se toistaa kaikki petsivärit hienosti.

Vaneriksi jalostettavan koivun on oltava hyvälaatuista. Sen pitää olla oksatonta, suoraa ja hitaasti kasvanutta.

ANTTI KANTOLA